

Werken in de Branche van de Toekomst

Gespreksmodel Zicht op rollen

Onderdeel van toolkit Nieuw Participeren

BibliotheekWerk

Dit project is mede mogelijk gemaakt door het Europees Sociaal Fonds van de Europese Unie

1. Gespreksmodel Zicht op rollen

Een model over het verwerven van gezamenlijk inzicht in de rollen en de bijdrage van medewerkers en vrijwilligers

Het doel van dit model is om vorm te geven aan een groepsgesprek over de rollen van vaste medewerkers en vrijwilligers.

Aan de hand van het model doorloop je een aantal stappen die leiden tot gezamenlijke inzichten in ieders rol of bijdrage aan de invulling van de bibliotheek van de toekomst. Ook de ondersteuningsbehoefte van medewerkers en vrijwilligers komt daarbij aan de orde. Waar zit ieders toegevoegde waarde en hoe kunnen partijen elkaar versterken? Het model is te gebruiken in sessie met een mix van medewerkers en vrijwilligers.

Allereerst wordt het model weergegeven met zeven stappen en de bijbehorende vragen per stap.

Bij de behandeling hiervan kun je verschillende werkvormen inzetten. Per stap hebben we werkvormen ingezet en getest. Deze zijn hieronder beschreven.

Processtappen en werkvormen:

Stap 1: beeldenstorm – associatie

Werkwijze: iedereen neemt op verzoek een beeld of voorwerp mee wat hij associeert met de bibliotheek in de lokale omgeving met het oog op de toekomst.

Aan het begin van de sessie licht iedereen de betekenis van het beeld of voorwerp toe.

Resultaat: eerste gedeelde beelden en inzichten over de betekenis van de bibliotheek in haar omgeving, volgens vaste medewerkers en vrijwilligers.

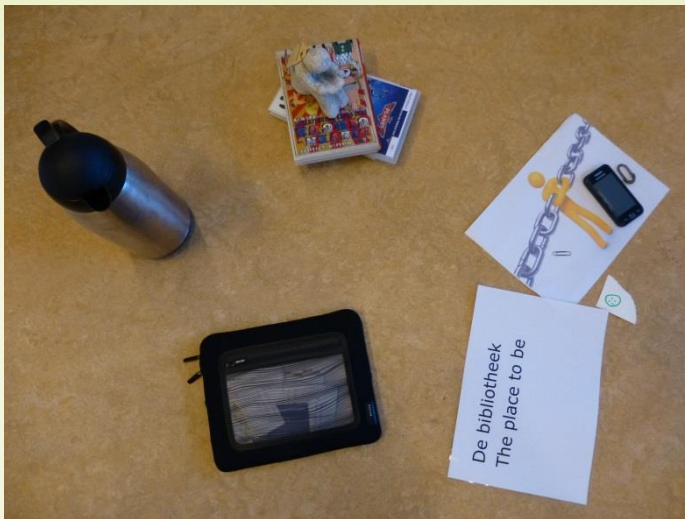

Foto van de beelden/voorwerpen die de deelnemers (medewerkers en vrijwilligers) van Bibliotheek Angstel, Vecht en Venen (AVV) mee hebben genomen.

Stap 2: vertaling van beelden naar kernthema's

Werkwijze: naar welke thema's zijn de beelden te herleiden? De deelnemers beginnen met het ophangen van hun beeld op een flipover. Beelden die bij elkaar horen worden bij elkaar opgehangen. Op die manier ontstaan er al groepjes met beelden rondom een thema.

Daarna volgt er een brainstorm over de thema's; welke thema's onderscheiden we en wat is een overkoepelende naam voor de verschillende thema's? Probeer tot vier of zes kernthema's te komen en schrijf de namen van de thema's op een flip-over.

Resultaat: inzicht in kernthema's van de bibliotheek volgens de medewerkers en vrijwilligers.

Stap 3: verdieping kernthema's

Werkwijze: brainstorm; iedereen schrijft per thema in steekwoorden op een post-it wat hij onder de thema's verstaat of belangrijk vindt. De post-its worden door iedereen zelf op flip-overs bij het juiste thema geplakt.

Resultaat: gedeelde associaties en beelden bij de kernthema's.

Foto van de vier thema's die de deelnemers benoemd hebben met op de post-its de steekwoorden die belangrijk zijn bij de thema's.

Stap 4: vertaling naar de organisatie.

Werkwijze: in tweetallen. Beide gesprekspartners geven antwoord op onderstaande vragen. Daarna wordt er plenair teruggekoppeld:

Wat betekenen de thema's voor:

- Het algemene beleid?
- (Nieuwe) activiteiten?
- Benodigde expertise en vaardigheden?
- De inzet van de omgeving (organisaties en burgers)?

Resultaat: inzicht in de volgende punten:

- Wat doen we als organisatie of wat willen we doen in relatie tot de kernthema's?
- Wat hebben we daar voor nodig aan expertise en vaardigheden?
- Hoe willen we het samen met anderen organiseren? Welke rol heeft de bibliotheek? Welke rol spelen de (nieuwe) vrijwilligers?

Stap 5: vertaling naar eigen rol

Werkwijze: reflectie-oefening. Iedereen schrijft per thema op een post-it:

- Wat hij bijdraagt aan de activiteiten
- Wat hij daarvoor nodig heeft
- Welke randvoorwaarden van belang zijn voor een goede uitvoering van de activiteiten

Resultaat: inzicht in de eigen rol/bijdrage en benodigdheden.

Stap 6: inzicht in elkaars rol

Werkwijze: plenaire discussie.

Per thema wordt een flip-over vel gemaakt met hierop het thema en de benodigde expertise. Medewerkers plakken zelf hun post-its bij het juiste thema. Vervolgens worden de thema's plenair besproken en samengevat.

Werkafpraak; vragen en reageren mag, maar we laten elkaar eerst uitpraten.

Resultaat: inzicht in elkaars rol en inzicht in wat men nodig heeft voor het uitoefenen van zijn rol.

Stap 7: afspraken

Werkwijze: invuloefening; ieder geeft voor zich antwoord op de volgende vragen:

Bij het gezamenlijk vormgeven van de toekomst van de bibliotheek:

- Ga ik zelf oppakken
- Ga ik voor/met een collega ...
- Wil ik met anderen delen ...
- En dat ga ik doen door

Op basis van het inzicht in elkaars rol en wat eenieder nodig heeft om deze goed uit te kunnen voeren, worden er afspraken gemaakt over de samenwerking.

Resultaat: gezamenlijke afspraken om de samenwerking te optimaliseren.

Tips:

- Zorg in de sessie(s) voor een evenwichtige verdeling tussen vaste medewerkers en vrijwilligers in de groep.
- Zorg in de sessie(s) voor een evenredige verdeling over het personeelsbestand heen, dus diversiteit in functies en vestigingen.
- Bij de vertaling naar afspraken bestaat het risico dat de inhoud losgelaten wordt en de focus op interne processen komt te liggen, zoals bijvoorbeeld de interne communicatie. Probeer te voorkomen dat je in een discussie raakt over processen waardoor de energie verdwijnt uit het gesprek. Zorg dus dat ook bij het maken van afspraken de rol leidend is: wat draagt iemand bij en hoe kan een ander daarbij helpen?
- Neem voldoende tijd voor het bespreken van alle stappen.

